

13-12-2024

MDR-2024-00019

Bodil Egelund Christensen

Referat fra møde i Udvalget for Miljø og Klima 2022-2026 (UMK) den 5. december 2024 kl. 10.00-14.00

Deltagere: Camilla Hove Lund
Bruno Jerup
Annette Lundgaard (pkt. 1, 2, 3, 4 og 6)
Gitte Simoni
Flemming Damgaard Larsen
Jørgen Reimond Johansen
Kim Rockhill
Lars Lindskov
Lauge Larsen
Line Ervolder
Niels Viggo Lynghøj Christensen

Afbud: Anja Rosengreen
Jeppe Rohde Fransson

Deltagere fra sekretariatet: Tommy Kjelsgaard
Lotte Holten
Yasmin Davali (referent)
Malene Bugge Højlund (pkt. 1, 2, 4 og 6)
Ann Højer Hoffmann (pkt. 3)
Ottilia Odette Printzlau (pkt. 3)
Christina Carlsen (pkt. 3)
Bente Villumsen (pkt. 5 og 7)

Indholdsfortegnelse

1 (Offentlig) Formandens meddelelser	4
2 (Fortrolig)	5
3 (Offentlig) Status på lead-området om bæredygtige fødevarerindkøb og måltider	6
4 (Fortrolig)	9
5 (Fortrolig)	9
6 (Offentlig) Revision af klimalov	10
7 (Offentlig) Nyt fra regionerne,, regionale udvalg og Danske Regioner.....	13
8 (Offentlig) Næste møde og eventuelt	15

1 (Offentlig) Formandens meddelelser

Bodil Egelund Christensen
EMN-2024-00019

Resumé

Under dette punkt lægges der op til, at formanden giver udvalget relevante orienteringer.

Indstilling

Det indstilles,
at udvalget tager formandens meddelelse til efterretning.

Sagsfremstilling

-

Økonomi

Ingen bemærkninger

Sekretariatets bemærkninger

Ingen bemærkninger

Kommunikation

Ingen bemærkninger

Beslutninger:

UMK 05-12-2024

Formanden bød velkommen til Gitte Louise Simoni, der er nyt socialdemokratisk medlem af udvalget fra Region Sjælland. Gitte indtrådte i udvalget pr. 1. december 2024 og afløser Kenneth P. Nielsen.

Bilag

2 (Fortrolig)

EMN-2019-00677

3 (Offentlig) Status på lead-området om bæredygtige fødevarerindkøb og måltider

Ann Højer Hoffmann
EMN-2024-00153

Resumé

Med den fællesregionale strategi for Grønne Hospitaler forpligter hver region og Amgros sig på at udvikle og teste løsninger inden for 1-2 lead-områder. Udvalget for Miljø og Klima har givet udtryk for, at det gerne vil følge udviklingen af lead-områderne. Region Syddanmark er derfor inviteret til at præsentere det ene af deres to lead-områder, "Bæredygtige fødevarerindkøb og måltider".

Indstilling

Det indstilles,
at udvalget tager oplægget om "Bæredygtige fødevarerindkøb og måltider" til efterretning, og drøfter perspektiverne for lead-området.

Sagsfremstilling

Danske Regioners bestyrelse godkendte den 7. december 2023 [den fællesregionale strategi for Grønne Hospitaler](#). Med strategien vil regionerne halvere hospitalernes CO2-udledninger inden 2035 sammenlignet med 2022. Strategien blev offentliggjort den 5. januar 2024.

Med strategien forpligter hver region og Amgros sig på 1-2 lead-områder. En lead-regionens opgave er at gå forrest og indsamle relevant viden på området, undersøge muligheder og barrierer og være primusmotor for at udvikle og teste løsninger med henblik på, at løsningerne efterfølgende kan udbredes til alle regioner. De 10 lead-områder er:

Region Nordjylland

- Digitalisering og virtuelle behandlingsforløb

Region Midtjylland

- Ressourceeffektiv forvaltning af medicoteknisk udstyr
- Reduktion af CO2-udledninger og affaldsmængder fra operationsområdet ud fra et systemperspektiv

Region Syddanmark

- Bæredygtige lægemidler
- Bæredygtige fødevarerindkøb og måltider

Region Sjælland

- Mere og bedre affaldssortering

Region Hovedstaden

- Laboratorier og diagnostik
- Bæredygtigt byggeri

Amgros

- Medicin – grønne kriterier
- Høreapparater

Lead-områderne er kommet godt fra start, og de fleste har afholdt kick off-arrangementer med deltagelse af alle regioner og evt. øvrige relevante interessenter. Region Syddanmark holdt kick-off arrangement for "Bæredygtige fødevarerindkøb og måltider" i samarbejde med Landbrug & Fødevarer, Food Organisation of Denmark og Madfællesskabet i juni 2024. Her blev der bl.a. delt viden om indsatsen i hver region. De samlede alle deltagere igen i oktober til et stormøde, hvor der var fokus på udvikling af konkrete indsatsen.

På udvalgsrådet den 5. december vil Charlotte Ancker, cheføkonoma på Sygehus Lillebælt, og Hanne Nygård, driftschef på Odense Universitetshospital, holde oplæg om status for lead-området "Bæredygtige fødevarerindkøb og måltider". De vil desuden fortælle om baggrunden for lead-området, ligesom de vil fortælle om igangværende og planlagte indsatsen. Charlotte og Hanne er en del af den fælles styregruppe for lead-området.

Med "Bæredygtige fødevarerindkøb og måltider" vil Region Syddanmark udvikle tiltag for at reducere den samlede klima- og miljøbelastning fra måltider på hospitalerne. Det inkluderer bl.a. produktion, forbrug, spild og bortskaffelse af fødevarer. Samtidig vil lead-området opbygge og formidle viden om klima- og miljøbelastningen ved fødevarerindkøb og måltider på hospitalerne. Herudover har lead-området fokus på krav i indkøb i forhold til emballage, transport, pakkestørrelser mm., samt udvikling af nye og mere klimavenlige måltider.

Udvalget har tidligere givet udtryk for, at det gerne vil følge fremdriften i den fællesregionale strategi, herunder udviklingen af lead-områderne. På sit møde den 12. september havde udvalget besøg af tovholderne for Region Hovedstadens lead-område "Grønnere laboratorier og diagnostik", og den 30. maj holdt tovholderne for Region Midtjyllands lead-område "Reduktion af CO₂-udledninger og affaldsmængder fra operationsområdet ud fra et systemperspektiv" oplæg herom.

Økonomi

Ingen bemærkninger

Sekretariatets bemærkninger

Danske Regioner samlede alle lead-områdernes tovholdere til en workshop i marts 2024, hvor der bl.a. var fokus på at udvikle et sæt spilleregler, der uddyber lead-regionernes opgaver. Der var også god tid til sparring på tværs, da det er en ny måde at arbejde på for regionerne.

På baggrund af efterspørgsel planlægger sekretariatet endnu en workshop den 10. december, som dykker ned i lead-områdernes organisering og involvering af medarbejdere, øvrige regioner og andre interessenter. Desuden tager workshoppen hul på, hvordan lead-områderne skal afrapportere på deres indsatser.

Kommunikation

Ingen bemærkninger

Beslutninger:

UMK 05-12-2024

Formanden indledte punktet med en kort status for arbejdet med den fællesregionale strategi for Grønne Hospitaler. Alle regioner og Amgros har taget opgaven på sig, og arbejdet med strategien bliver også bemærket internationalt.

Derefter blev budt velkommen til Charlotte Ancker, der er cheføkonoma på Sygehus Lillebælt, og Hanne Nygaard, der er driftschef på Odense Universitetshospital. De er begge en del af den nationale styregruppe for lead-området om "Bæredygtige fødevarerindkøb og måltider"

Oplægsholderne præsenterede baggrunden for lead-området samt nogle af de tiltag og aktiviteter, der er blevet igangsat. I Region Syddanmark har man bl.a. oprettet et klimaakademi, der sikrer medarbejderne et "grønt" kompetenceløft og uddannelse i at bruge nye typer af fødevarer som f.eks. linser og bønner. Der er desuden blevet arbejdet med at ændre vaner og arbejdsgange i køkkenerne og med at udvikle nye klimavenlige madopskrifter. Derudover er blevet implementeret en række initiativer, der kan minimere madspild og affald. Region Syddanmark kunne desuden fortælle, at de allerede i 2023 havde reduceret deres klimabelastning fra fødevarer med gennemsnitligt 30 procent på tværs af deres hospitaler sammenlignet med 2019.

Sammen med bl.a. Landbrug og Fødevarer har Region Syddanmark afholdt et kick off-arrangement og senere et stormøde med deltagelse af alle regioner, hvor der bl.a. var fokus på at konkretiserer en række initiativer og få nedsat arbejdsgrupper, som arbejder videre med disse frem mod et nyt stormøde i marts 2025. Styregruppen for lead-området har aldrig oplevet så stort samskabelse og engagement som nu, hvor de arbejder med bæredygtige fødevarer.

Udvalget kvitterede for oplægget og spurgte bl.a. ind til lead-områdets arbejde med madspild, økologi i forhold til klimaaftryk og opmærksomheden i forhold til småspisende patienter. Udvalget udtrykte i den sammenhæng opbakning til lead-områdets princip om, at "de raske skal gå forrest". Herudover drøftede udvalget bl.a. områdets sammenhæng til centrale indkøbsaftaler og muligheden for at få råvare i sæson og lokale råvarer, hvor der f.eks. er et mindre klimaaftryk fra transport.

Bilag

4 (Fortrolig)

EMN-2024-00889

5 (Fortrolig)

EMN-2024-00770

6 (Offentlig) Revision af klimalov

mbl@regioner.dk
EMN-2019-00677

Resumé

I december 2019 vedtog et bredt flertal i folketinget Danmarks første klimalov. Klimaloven satte på daværende tidspunkt et mål for, at Danmark skal arbejde for at reducere sine udledninger med 70 procent i 2030 i forhold til 1990 og mod klimaneutralitet i senest 2050. Efterfølgende besluttede regeringen som led i klimahandlingsplanen for 2020 at sætte et indikativt reduktionsdelmål for 2025 på 50-54%. Regeringen står nu overfor at skulle fastlægge et klimamål for 2035 for Danmarks territoriale udledninger. I den forbindelse udkommer klimarådet med en rapport med 10 spørgsmål og svar om et kommende 2035-mål.

Indstilling

Det indstilles,

at udvalget tager orienteringen til efterretning og giver eventuelle bemærkninger til det videre arbejde frem mod revision af klimaloven.

Sagsfremstilling

I december 2019 vedtog et bredt flertal i folketinget Danmarks første klimalov. Klimaloven satte på daværende tidspunkt et mål for, at Danmark skal arbejde for at reducere sine udledninger med 70 procent i 2030 i forhold til 1990 og mod klimaneutralitet i senest 2050. Efterfølgende besluttede regeringen som led i klimahandlingsplanen for 2020 at sætte et indikativt delmål for 2025. Målet blev en drivhusgasreduktion på 50-54% i 2025.

Danmark arbejder fortsat for Paris-aftalens målsætning om ikke at overskride 1.5 grader. Skal dette lykkes, skal alle verdens lande reducere deres udledninger med 7,5% hvert år frem mod 2035.

Et kommende dansk klimamål for 2035

Danmark står overfor at skulle revidere klimaloven og fastlægge et 2035 klimamål. Dette skal ske senest 2025 i henhold til klimaloven, og Klimarådet skal rådgive om de vigtigste spørgsmål i relation til dette. I den forbindelse udkommer klimarådet med en rapport med 10 spørgsmål og svar om et kommende 2035-mål.

Klimamålet for 2035 er i forhold til Danmarks territoriale udledninger, dvs. de udledninger som udledes indenfor Danmarks grænser og dermed ikke de

produkter, som produceres udenlands men forbruges i Danmark. Det globale fokus fylder dog i stigende grad i drøftelserne og bevidstheden om Danmarks klimaaftryk.

Ambitionsniveau og opgørelsesmetoder

Med den nuværende klimapolitik viser regeringens fremskrivning, at Danmark vil opnå en CO₂-reduktion på 78% i 2035. Klimarådet har undersøgt, hvilken indsats der skal til for at opnå en reduktion på henholdsvis 80%, 85% og 90%.

2035-målet og de indsatser, der skal igangsættes og eventuelt accelereres skal også ses i lyset af målet i 2050. En anden væsentlig beslutning er, om klimamålet skal opgøres som femårige budgetmål, hvor alle mål tæller med i klimaet. Der har indtil nu været en drøftelse af, om klimamålene for 2025 og 2030 var etårige mål eller gennemsnit over flere år. Ved at bruge budgetmålet til at definere en reduktionssti, er det forventningen, at man kan tilskynde til tidligere reduktioner.

Klimarådets analyse er struktureret ud fra 10 spørgsmål og svar til et kommende 2035-klimamål. De første tre spørgsmål omhandler et dansk 2035-mål set i en international kontekst. Dernæst følger spørgsmål 4 og 5 om arkitekturen for et 2035-mål, dvs. om målet skal fastsættes over flere år som budgetmål eller enkelte år, om der skal være pejlemærker mm. Spørgsmål 6 opstiller scenarieskitser for opnåelse af et 80-, 85- eller 90% klimamål, mens spørgsmål 7 – 10 belyser forskellige samfundshensyn, henunder hensyn til fair omstilling, samfundsværdi og global effekt.

Regionale interesser i klimaloven

Når der alligevel skal indskrives et nyt klimamål for 2035, er det forventningen, at også andre dele af klimaloven justeres. Fx har regeringen foreslået at fremrykke det langsigtede mål om klimaneutralitet fra 2050 til 2045. Ligeledes fylder de forbrugsbaserede udledninger som følge af de varer, vi køber i udlandet også mere i debatten. I den forbindelse vil det være en god anledning til at forsøge at få tilføjet eller fremhævet punkter, som er i regionernes interesse. Det kan eksempelvis være offentlige indkøb og øget fokus på genanvendelse. Her kan det også være relevant at fremhæve, hvordan regionerne arbejder med grønne indkøb og de forbrugsbaserede udledninger i den fælles regionale strategi for grønne hospitaler. Et perspektiv der også kan peges på i debatten om nye klimamål, kan være forebyggelse og metal trivsel.

I arbejdet vil Danske Regioner løbende afsøge og indgå i samarbejder med relevante aktører på området, såsom CONCITO, DI, DN m.fl. Dette kan også være i regi af Grønne Hospitaler.

CONCITO og DI har som optakt til de politiske forhandlinger afviklet rundbordssamtaler samt en konference. Her anbefaler de, at Klimaloven bliver en model for globalt lederskab.

Økonomi

Ingen bemærkninger

Sekretariatets bemærkninger

Ingen bemærkninger

Kommunikation

Ingen bemærkninger

Beslutninger:

UMK 05-12-2024

Malene Bugge Højlund orienterede om Danske Regioners prioriteter frem mod en revision af klimaloven. Udvalget tog orienteringen til efterretning og drøftede herefter muligheden for at tænke flere af regionernes indsatser ind i arbejdet med revision af klimaloven, herunder arbejdet med grønne hospitaler.

Udvalget tog orienteringen til efterretning.

Bilag

7 (Offentlig) Nyt fra regionerne,, regionale udvalg og Danske Regioner

Bodil Egelund Christensen
EMN-2024-00019

Resumé

Under dette punkt lægge der op til videndeling om aktuelle emner.

Indstilling

Det indstilles,

at udvalget tager nyt fra regionerne, regionale udvalg og Danske Regioner til efterretning.

Sagsfremstilling

-

Økonomi

Ingen bemærkninger

Sekretariatets bemærkninger

Ingen bemærkninger

Kommunikation

Ingen bemærkninger

Beslutninger:

UMK 05-12-2024

Formanden orienterede om arbejdet med at bevare det økologiske spisemærke. Udvalget har tidligere behandlet et punkt om fremtiden for det økologiske spisemærke, der har været truet grundet manglende finansiering. Udvalget besluttede i den forbindelse at sekretariatet skulle bakke op om arbejdet med at bevare spisemærket. Siden udvalget drøftede sagen, er der fundet finansiering til, at spisemærket i første omgang kan videreføres i 2025,

hvorefter der igen mangler finansiering. På den baggrund har sekretariatet været i kontakt med Økologisk Landsforening mhp. at bakke op om arbejdet med at sikre permanent finansiering af spisemærket. Når der er nyt i sagen, kommer det på dagsordenen til et kommende udvalgsmøde.

Bilag

8 (Offentlig) Næste møde og eventuelt

Bodil Egelund Christensen
EMN-2024-00019

Resumé

-

Indstilling

Det indstilles,
at orienteringen tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Næste møde i Udvalget for Miljø og Klima holdes fredag den 28. februar 2025 kl. 10.00-14.00 i Regionernes Hus.

Økonomi

Ingen bemærkninger

Sekretariatets bemærkninger

Ingen bemærkninger

Kommunikation

Ingen bemærkninger

Beslutninger:

UMK 05-12-2024

Næste møde i udvalget er den 28. februar 2025. Møderne afholdes fremover om fredagen. Hvis det har betydning for, hvilket lokale mødet afholdes i, sørger Danske Regioner for at skrive det i indkaldelsen.

Et udvalgsmedlem fortalte om en henvendelse fra en virksomhed, der oplever problemer med for få modtagestationer til forurenede jord. Udvalget drøftede kort, hvorvidt regionerne har mulighed for at påvirke problematikken.

Lotte Holten oplyste, at sekretariatet har beskæftiget sig med problematikken, og at der kan komme et punkt om jordflytninger på dagsordenen til et kommende udvalgs møde.

Bilag